

Manden erhverver.

Dette bliver en naturlig Erstathing for eget Erhverv. Man har ganske vist foreslaaet at give Hustruen Løn. Men Hustruen er dog andet end en lønnet Barnepige og Husbestyreinde. Det ligger uomtvistelig i Ægteskabets Natur, i det mindste, efter mere ideel Opfattelse, at Hustruen skal være ligestillet med, fuldt jævnbyrdig med Manden. I vor Lov har det tilmed faaet Udtryk i Ordene: „Hustruen skal følge Mandens Stand og Kaar.“

Men til fuld Jævnbyrdighed hører ogsaa samme økonomiske Stilling. Og skal denne være selvstændig for Hustruen som for Manden og ikke som nu bestaa i Retten til at blive forsørgt af Manden i Overensstemmelse med hans Stand og Vilkaar, skulde ikke en anden Fordeling mellem Ægtefællerne kunne komme paa Tale end en Lighedeling. Hustruen bør altsaa have Halvdelen af den af Manden erhvervede Indkomst. Eftersom Manden i givet Tilfælde bør have den tilsvarende Ret til Hustruens Indtægt, bliver Resultatet, at der tilkendes hver af Ægtefællerne en egen, umiddelbar, selvstændig Ret til Halvdelen af Ægtefællernes sammenlagte Indkomster. Paa denne Maade beholder den gifte Kvinde sin økonomiske Selvstændighed, men ombytter blot den Indtægt, hun har haft som ugift, med en Indtægt, der udgør nysnævnte Halvdel.

For den, som nærer Betænklichkeiten ved Tanken om, at Hustruen skal have Ret til Halvdelen af den gennem Mandens Arbejde erhvervede Indtægt, som maaske er mange Gange større end den, hun selv som ugift har haft og nogensinde har haft Udsigt til at skaffe sig, beder jeg om Tilladelse til at fremhæve, at dette Princip allerede findes i vor Lovgivning. „Mand og Hustru har Boeslodsret hver til Halvdelen af al Boets løse Ejendom, samt til den faste Ejendom, som erhverves under Ægteskabet,“ er Hovedreglen i den gældende svenske Ret om Ægtefællers Ejendomsforhold.

Hvad Manden altsaa erhverver og Ægtefællerne ikke forbruger, altsaa Overskuddet, bliver fælles Ejendom, af hvilken Hustruen ejer Halvdelen. At denne Hustruens Ret saa lidt falder i Øjnene nu, kommer deraf, at Manden har ene og udelukkende Forvaltningsret over den saaledes erhvervede Ejendom. I Reglen kommer Hustruen først ved Ægteskabets Opløsning i Besiddelse af sin Boeslodsandel. Forskellen

mellem det nu herskende System og det af mig foreslaaede er altsaa i dette Tilfælde blot den, at det sidste tilsigter, endnu mens Ægteskabet bestaar, at gøre Hustruens Andelsret til en Realitet, gøre den effektiv.

Jeg gaar nu over til selve Udkastet, som af Hensyn til Pladsen maa stærkt sammentrænges. At dette er et Udkast, en Skitse, og intet andet, beder jeg Læserne velvilligt huske. Mit Haab er, at det maa danne Indledningen til et Ejendomssystem, som kan blive indført i vor Lovgivning.

I.

Begge Ægefæller behandles i Loven som fuldmyndige med hinanden jævnstillede og overfor hinanden selvstændige Personer. Der bør ikke gøres andre Undtagelser fra denne Regel end saadanne, som anses for uundgaaelige for at beskytte den svagere Part (Hustruen) mod utilbørlig Indflydelse fra den stærkeres Side. Mandens Formynderskab afskaffes.

II.

Reformens Hovedformaal bør være at forene de Fordele, som det rene Bosondringssystem med Hensyn til Simpelt, Klarhed og Varetagelse af Kravet om Hustruens Ligestillelse og Selvstændighed medfører, med den Retfærdighed, som indeholdes i Boeslodsretten, hvor det drejer sig om Indkomst under Ægteskabet.

III.

I Overensstemmelse med Genemførelsen af det rene Bosondringssystem afskaffes den nuværende Form for Ejendomsfællesskab mellem Ægtefæller (Boeslodsretten). Alt, hvad der tilhører eller tilfalder en Ægtefælle, bliver dennes Ejendom alene (eller efter den nu gældende Sprogbrug: „Særeje“). Ejer Ægtefællerne noget i Fællesskab, bliver Bestemmelsen om Fælleseje den raadende, og Loven af 1907 om Fælleseje skal anvendes. Hver af Ægtefællerne har Forvaltningsret over sin Ejendom.

I Overensstemmelse med det her anførte er enhver Gæld den paagældende Ægtefælles alene (efter nuværende Sprogbrug „Særgæld“). Muligt bør man dog bibeholde den Præsumtion, at visse Gældsposter stiftes for det fælles Behov, f. Ex. Gæld for Madvarer til den fælles Husholdning, i hvilket Tilfælde Ægtefællerne bør være fælles ansvarlige for denne.

Hustruen bør have fri Ret til at gaa i Kaution.

IV.

Hovedgrundsætningen i Spørgsmaal om Ejendomsret til Kapital („Kapital“ tages her og i det følgende i Modsætning til Indkomst) er: Ingen af Ægtefællerne „gifter sig Penge til“.

Enhver Kapital, som en Ægtefælle ved Ægteskabets Indgaaelse ejer eller under Ægteskabet erholder ved Arv, Gave, Testamente, Omsætning eller paa anden Maade, forbliver denne Ægtefælles Ejendom alene. Vil man ikke gaa saa vidt, men vil bibeholde en vis Slags Ejendom, som fælles, bliver ogsaa dette Ejendomsfællesskab af fællesejeretlig Natur.

V.

Hovedgrundsætningen i Spørgsmaalet om Indkomst: Al Indkomst, som under Ægteskabet erhverves, tilfalder begge Ægtefæller med Halvdelen hver, uden Hensyn til, ved hvis Arbejde Indkomsten er fortjent, eller af hvis Kapital den er faldet.

VI.

Ved Beregningen af Indkomsten iagttages, at Lovgivningen herom saa nær som mulig slutter sig til den gældende Lov om Indkomstskat; dette for at undgaa et særligt Besvær ved Udregningen af Indkomsten i ægteskabsretlig Henseende og iøvrigt for at undgaa Usikkerhed og Forvirring.

VII.

Ved Anvendelse af Indkomstprincippet iagttages fremdeles, at de forskellige Arter af Indkomst samles i 2 Grupper, af hvilke den ene omfatter Indkomst og Embede, Tjeneste og varig Arbejdsansættelse med til fastsatte Tider faldende Lønning, samt af Pension, Livrente o. l., hvilke Arter af Indkomst i det følgende for Enkeltheds Skyld kaldes „Løn“, og den anden omfatter alle andre Arter af Indkomst, som i det følgende kaldes „anden Indkomst end Løn“.

VIII.

Anvendelse af Indkomstprincippet ved Løn: Hver af Ægtefællerne har umiddelbar Ret til Halvdelen af saadan Indkomst, og har ene Ret til at hæve sine 50 pCt. Hver af Ægtefællerne er altsaa Fordringshavende for sin Halvdel overfor den, som er skyldig at udbetale Indkomsten (Lønbetaleren). Om den ene Ægtefælle ved Fuldmagt gives Kvittering for den andens Halvdel, opstaar den sædvanlige Regnskabsskyldighed lige overfor den anden.

De Omkostninger, som er forbundne med „Lønnens“ Erhvervelse, og